

1966. május 24.

Kedves Tanár Úr!

Először is megköszönöm a kedves levelét és az orvos címét Juditkámmal kapcsolatban. A betegsége már lezajlott arra az időre, ezért nem vettem az orvost igénybe. Nagyon jólesett a segítőkészsége, őszintén nagyon jólesett. Szerettem volna Magával beszélni, de délelőtt nem tudtam az iskolába bemenni, csak délután 6 óra körül, mert január óta vagyok új helyen és nem szívesen kérek engedélyt munkaidőn belüli távozásra. Ugye ezt megérti és nem neheztel ezért rám. Így úgy gondoltam, hogy tanácsalanságomban levélben fordulok Magához.

Judit egy könnyebb lefolyású Pfeiffer-féle mirigyfázison esett át. Ennek a betegségnek a velejárója, hogy a beteg sokat szenved fejfájástól, fáradékony és hajlamos melankóliára. Ez a betegsége volt nagyobbik kislányomnak harmadik gimnázium elején, ami miatt ki is kellett maradnia, mert nem tudta bepótolni a mulasztást, ugyanis novembertől májusig volt beteg. Judit minden nap azzal a kéréssel áll elélem, hogy ismételtesse az első osztályt, mert olyan fáradt, hogy képtelen bepótolni a mulasztottakat. Én alig bírom benne a lelket tartani, főleg azért, mert ezek a fejfájások nem szűntek meg. Azonkívül pedig Judit egy olyan gyerek, aki tele van ambícióval, mindig és mindenben többet akar nyújtani, mint más ember. Lelkileg nagyon letörte, hogy most az „osztály első tanulói” címről teljesen lecsúszott – önhibáján kívül. Ezért akar ismételni, nem akarja, hogy rossz eredmények mutatkozzanak a bizonyítványában, inkább egy üres lap. Judittól nem tudok lehetetlent kívánni, mert fizikailag nem bírja a 6 hét mulasztást úgy behozni, hogy az eredmény ugyanolyan jó legyen, mint a félévben. Én megpróbáltam vele beszélni és megnyugtatni, hogy ha nem lesznek olyan szép eredményei, ez nem olyan nagy katasztrófa, mert egy év veszítése sok hátrányt jelenthet. A következőket már csak gondoltam, de nem mondtam ezzel kapcsolatban. Én sem vagyok halhatatlan és nem tudom meddig élek és tudom neki a továbbtanulást biztosítani. Magam részéről szeretném úgy lehunyini a szememet, hogy mind a három gyerekem kezében már diploma van és ezért nem örülök egy év késleltetésnek. Sajnos, itt Magyarországon a családban nekem nincs helyettesem, ez a szomorú igazság. Ezért szeretném, ha Judit kitartana és egészségesen is bírná már ezt a két hetet.

Nagyon kérem Tanár úr, egy kis jó szóval, biztatással, megértéssel segítsék Juditkát! Esténként sír, valódi könnyeket és siratja a szép eredményét és magát okolja, hogy most nem tud úgy tanulni, annyit nyújtani mint régen, mert nem bírja, hiába van meg az akarat és elhatározás, jön a fejfájás és nem tud a beütemezett anyaggal úgy elkészülni, ahogy szeretné. Reggelenként 6-kor ébresztem, hogy friss fejjel tanuljon, vasárnap nem jön velünk kirándulni, hanem itthon marad pótolni. Kérem Tanár úr beszéljen vele, hogy legyen ereje elviselni a rosszabb osztályzatokat. Mondtam neki, hogy főleg azokból a tantárgyakból kell 5-ös eredményt elérnie, amiből végleges az osztályzat, többet nem tanulják. A többi nyáron játszva behozza és ősszel megint a régi, ambiciózus Judit teljes felkészültséggel indulhat a második osztálynak.

Kérem Magát Tanár úr, gondolja át amit írtam és amennyiben – maga mint kívülálló és ezáltal tárgyilagos – másként látja a dolgokat, írja meg nekem és ha Juditkának mégis az érdeke megismételni az évet, akkor nekem mégis az ő nyugalma és egészsége a legfontosabb és én ezért mindenre, minden plusz gondra és áldozatra hajlandó vagyok. Csak egyet ne tanácsoljon, hogy ősszel menjen pótvizsgára, mert ebbe nem egyezem bele, mert az én látom, hogy ennek a gyerekek mennyire szüksége van a 2 hónap kikapcsolódásra és mennyire ártana neki az izgalom egy pótvizsga kitűzött napjára való készülés és gondolással kapcsolatban.

Kérem az elnézését, hogy bajomban és tanácsalanságomban Magához fordulok, de Juditkám olyan nagy szeretettel és bizalommal beszél mindig Magáról és annyira ragaszkodik Magához, és tiszteli mindenben a Maga véleményét, hogy így rajta keresztül úgy éreztem, hogy bizonyára a segítségemre lesz. Előre is köszönöm, sokszor üdvözlöm: P

1988. október 14.

Kedves Feri Bátyám!

Tegnapi bizalmadat köszönöm. Nem élek vissza vele. Valahol tragikus csakugyan, amiket átélettél velem is a kis Trabantban kuporogva. Fáradtságomban nem is tudom, hogy reagáltam, talán rosszul, nem tudom. Emésztennem kell még a dolgot; nem tudom, képes leszek-e kiizzadni magamból kagylóként valamit...? Mindenesetre várom Erzsébet jelentkezését akár itthon, akár odabent. Telefonon találnánk egy nyugalmasnak tetsző időpontot, talán.

A följánlásom tényleg komolyan gondoltam: ha többen érezzük az állóvizet: a magunk, s a társadalom válságát, segítenünk kell egymáson. Ha most Neked nehezebb, akkor nekünk, szülőknak kell besegítenünk: saját válságunkat, válság-megoldási kísérleteinket, „gályapad-laboratóriumunkat” kell közös gyermekeink elé tárni: íme, én most itt tartok. A mai helyzetben, a mai válságokkal, a mai állóvizemben én ezt most így vélem megoldani. Ez a nyílt föltárás, önmegmutatás – főleg ha több szülő képes rá – tágítja azt a bizonyos palettát, amire céloztál, s nőhet a pozitív identifikációs modellek száma, avagy: negatív modellváltunkat is vállalni kell, ha az csakugyan negatív lenne...

Magam egy kötetlen irodalomórát szívesen elképzelnék. Beszéljük meg, mi legyen a tárgya. Ha „hódmezővásárhelyi katedrát” adnál, akkor (persze ez már fantazmagória) azt a magyarsági-világirodalmi-művészeti-filozófiai hegylanc-vonulatot mutatnám be ezeknek a gyermekeknek, amiknek a csúcsai: Teilhard, Schweitzer, Áprily, Reményik, Németh László, Pilinszky, hogy kis „dombokat” most ne is soroljak (Tamási Áron, Szilágyi Domonkos, Kós Károly, Sütő, Kányádi)...

Egy rendhagyó osztályfőnöki órát is vállalok a Lord következő külföldi útja idején: bemutatnám osztályunkon a saját kis gályapadunkat. Ha a gyermekek megérdemlik, még meglepetést is kaphatnak.

Ha a többi szülő nem vetélkedik, egy olyan kis kirándulást is el tudnék képzelni majd tavasszal, ahol az osztály a Pócsmegyeri révtől fölbaktat a Vöröskőre, majd ott fönt rendhagyó órát tarthatnánk, s lefele lehet válogatni: akár az Áprily-völgyet megcélozva, akár apósom faházát megtalálva...? Vagy inkább menjünk ki velük Vácrátótra, a botanikus kertbe, ahol van ismerős, és mostanság megszerettük a kertészetet...?

No, de elmúlt a hajnal: indulunk a sebészetre. Remélem, postáskisasszonyom most gyorsabb lesz, mint múltkor, főleg: ha nem kell ma fölvágni a pocakját.

Kézcsókom kedves feleségednek. A gyermekeket köszöntöm.

Tőled most nem is búcsúszom, Feri Bátyám, hisz „szüntelen” kellene imádkoznunk, s akkor még amúgyis együtt vagyunk...

Istenünk megáldjon! Szeretettel köszönt:

Laci

Ui.:

Zsuzsa vakbelét ma megint ki akarták venni. Végül a főorvos várakozást javasolt...

Budapest, 1988. október 27.

Kedves Tanár Úr!

Inkább levélben keresem fel, mert így kevesebb idejét veszem igénybe.

A szívem szakad meg Béláért és sokszor megvalósíthatatlan ötletem is támad. Elképzelésem lehet, hogy illúzió, de mégis felvetem. Nem ismerős-e Tanár Úr az ELTE-n, ahol Grétsy mellett dolgozik egy Györgyi nevű lány, aki szintén szokott szerepelni a rádióban. Ez a Györgyi a nagyon jó barátnőm unokahúga. Györgyinek meghalt a vőlegénye. E lány fájdalmában nem foglalkozik senkivel. 37 éves. Nagyon finom lelkű. Szereti a gyerekeket. Meg kellene ismerkedjenek Bélával. De én Bélának ilyenről nem beszélhetek! Eleve elrontanék nála mindent! A Györgyi édesanyja is így van. Egy jó érzésű lány sem vállalkozik ismerkedésre. Az a bizzar ötletem támadt, – annak ellenére, hogy Grétsyék nyelvészettel foglalkoznak, – de valahogy nem lehetne Bélát odacitálni a régi győri „Szép magyar beszéd” versenyen elért sikeres szereplése alapján? Hogy a fiatal diák mivé fejlődött? Foglalkozik-e egy orvos később is a nyelvvel, az irodalommal? Tudom, hogy sántít az elképzelésem, de hátha ad valami ötletet??!! Ezért, ezért fáj nagyon, hogy Béla nem vállalta Budapestet. Olyan nehéz a messzeségből segítenem. Megszakad a szívem érte. Béla képtelen vállalni semmiféle társat. Telik az idő – meddig tudjuk mi támogatni? Laciéknál is nagyon kell segítenem. Nem lehetünk mindig Debrecenben.

Kérem szépen ne említse meg Lacinak e szégyenteljes leveletem.

Nagyon sajnálom, hogy terhelem még én is Tanár Urat, de anya vagyok! Bocsásson meg nekem. Hátha támadna valami tanácsa? Nagyon féltem Bélát. Ő hős, igazán szépen és vidámra neveli a gyermekeket. De a lelke beteg!

Hálásan köszönöm, hogy elmondhattam fentieket. Ha egyszer eszébe jutna valami Tanár Úrnak a nagy gondomról, kérem szépen, hogy telefonáljon. Igazán csak a legminimálisabb idejét szeretném igénybe venni.

Nagy hálával üdvözlí

Margit néni

Leírom még, hogy éppen most tudtuk meg, hogy megint hívják B-t itteni állásba. Nagyon-nagy gond, mert Db-ben ott van a nagy kert és tágas lakás az anyatársamnál! Viszont, szív szerint feljönne Béla. Ott is hívják – de nagyon – kórházba. A gyerekek miatt azt nem tudja vállalni. Itt még egyelőre én segítenék, és ő vállalhatna igényeinek megfelelő állást!

Még egyszer bocsánat levelemért. Elnézést a pongyolaságért! Nagy súly nyom!

Kedves Szülőtársak!

Az országunkat megbélyegző „katasztrofális helyzet” érezteti hatását gyermekeink életvitelén is. A mindennapi kötelességekkel szemben tanúsított érdektelen, közönyös, már-már cinikus viselkedés általános érvényűvé kezd válni a körükben. Ezt a napi feladatok mulasztásain lehet lemérni. A magyar, a történelem, a matematika, a fizika oktatói, de ugyanígy szinte valamennyi nyelvtanár is tele van panasszal. Ez az órák alatti fegyelmezetlen magatartásra is kiterjed. Szaporodnak az igazolatlan hiányzások. A házi feladatokat csak kevesen készítik el otthon, és az órákon folyó közös munkába is alig vonhatók be. Most kamaszodnának? Infantilizmus a jellemképzésben, analfabétizmus a lélekállapotban!? Vigasztaló kivételt csak az osztály-névsorbeli helye szerint a 3., a 7., a 11., 12., 13., 21., 22., 25. és 30. számmal „bejegyzett” gyermekek jelentenek... (és még ők sem rendszeresen, mindig, mindenből „napra-készek”)

Az osztály jó kétharmada szunyókál, kifelé él, az iskolába járás érdektelen szokásává vált. A jelszó: minél kevesebb munkával minél jobb eredményt! (Ami persze csakis számszerűséget jelent, nem tartalmi értéket!) Többségük „felháborodik”, ha valódi érdeme szerint jutalmazzuk a munkáját. Az önkontroll teljes hiánya lenne?

Nem ellensúlyozza ezt a tapasztalatot az az időnként elhangzó nevelői megállapítás: „...; egyébként kedves gyerekek”. (Ez nem pincér-képezde, hogy udvariasnak igen, de okosnak lenni nem illik.)

Az „érettség” közeledésekor növekvő felelősséget és komolyságot, az önnevelő hajlamot, az erőfeszítések bátorságát hiányolom; a szellemi kíváncsiság (tudásvágy, oh!) és az áldozathozatalra való alkalmasság hiánya miatt kesergek.

Ha a szellemi-akarati erőfeszítés elmarad vagy késik, ha a kevéssel való beérés és mégis megelégedés, vagyis az igénytelenség szelleme uralkodik el (a lélekben és a közösségben) – amely egyfajta érzelmi nyegleséggel párosul –, akkor azzal a fenyegető lehetőséggel nézünk szembe, hogy már ők soha nem válhatnak „értelmiségivé” – a szó (természetesen) Németh László-i értelmében. Mert az idő múlik, és a legdrágább évek, hónapok, napok és órák nem fogannak gyümölcsöt.

Amennyiben a kedves Szülőtársak úgy gondolják, az összefogás és az egységes eljárás kialakítása érdekében egy soronkívüli értekezleten találkozhatnánk március 30-án, du. 18 órakor. Hátha még fordíthatunk a ma kilátástalannak ítélt helyzeten.

A pannonthalmi kirándulás menetrendje: március 24-én reggel 8 órakor indulunk a Déli pu-ról, és március 26-án ugyanoda érkezünk este 19 óra 55 perckor. Az útiköltség 80,- Ft. A koszt és kvártély költsége kb. 5-600,- Ft lesz.

Kérem a gyerekeket melegen és a helyhez illő módon öltöztetni. Aki nem utazik velünk, az péntekre szabadságot kap.

Egyúttal békés és meghitt Ünnepeket kívánok Mindnyájuknak.

1989. március 22.

Vasbányai Ferenc
s.k.

1990. augusztus 18.

Kedves Tanár Úr!

Az érettségi vizsgák óta készültem írni, de valahogy mindig elmaradt. Most, talán az új tanév küszöbén azonban azt hiszem, még nem késő. A Tanár úr nyilván egy új első osztály nevelését kezdi meg, és szomorúan kell, hogy tudomásul vegyem, hogy ezek már nem a mi gyerekeink, ők már „kinőtték” az iskolát. Tudom, ez az élet rendje, de nem vagyok biztos, hogy Klári új környezete nem lesz-e sokkal szegényesebb lelkiekben, mint eddig. És tulajdonképpen ez az, ami miatt tollat fogtam. Néhány szóban megpróbáltuk megköszönni a Tanár Úr által teremtet léghőrt, de se mód, se idő nem volt erre megfelelő. Talán ez a néhány sor kiegészíti.

Három gyerekemmel kapcsolatban sok szülői értekezleten, stb. volt módom a tanárokkal találkozni. Sokakkal ellentétben állíthatom, hogy számos igen értékes pedagógust ismertem meg. Volt persze más tapasztalatom is.

A legtisztább, legkövetkezetesebb törekvést azonban a gyerekek emberré nevelésére a Tanár Úr keze nyomán tapasztaltam. Számomra külön élményt jelentettek azok a szülői értekezletek, amelyek egy zavaros, értékrend nélküli? vagy változó világban mindig egyenes, nyílt, időnként maximalista módon célozták meg gyerekeink igazi emberré nevelését.

Talán „messzebből” mindent tárgyilagosabban lehet látni, mint egészen közlről. Tanár Úr úgy érezte, nem eléggé, és nem minden gyereket illetően sikerült eredményt elérnie. Én azt mondom: ebben a környezetben, ha csak néhányat sikerült az Ön által helyesnek ítélt útra ráállítani, vagy azon megerősíteni, már nem élt hiába. Elnézést a „nagy szavakért”, de nehéz ezt kifejezni és megköszönni. Azért most vállalkoztam erre, hiszen már nem tűnhet érdek által vezérelt köszönetnek.

Kívánom, hogy Tanár Úrnak még sok ereje, energiája legyen az elkövetkező gyermekhad neveléséig; ha módja, ideje engedi, kísérje figyelemmel a távozókat is, Klára nagyon örülne neki. Biztosan szüksége is lesz rá.

Üdvözléttel

N.Gy.-né

Budán, 1993. november 20-án

Tisztelt Tanár Úr!

Másfél napja, mióta kézhez kaptam Tanár úr levelét fontolgatom magamban, hogy az évek óta elmaradt személyes találkozást pótolandó egy-két gondolatom leírásával fárasszam-e?

Talán sikerült megteremtenem mostanra a körülményeket és a magam belső csendjét a levél megírásához (Sors-szimfónia, egyedüllét stb.). A papírra kerülő gondolatok nem állnak majd össze egységgé, hasonlítanak majd zagyvaságukban Emese ADY dolgozatához, de nekem nem is céлом egy jól szerkesztett levél írása. Szeretnék az elmúlt két és fél évről „beszélni.”

1991 kora nyara. Megismerkedés a beiratkozás kapcsán. Lányom szánása; hogyan bírja ki a 4 évet ilyen osztályfőnökkel? Szorongás, félelem mindkettőnk részéről szeptemberig. A laza nyolcadik után csodák-csodája Emese elkezd valakire hallgatni, valakinek hatása van rá! Nagy szó. Örülök, és az örömöm fokozódik az első szülői értekezleten. Igen az égiek is segítettek, hogy leányom végre észhez térjen ilyen ember kellett! Nézeteivel maximálisan azonosulni tudok, nem lesz nehéz a 4 év, hisz az iskolában és itthon is azonos az értékrend. (Ez a mai napig igaz.)

Eltelik fél év és kezd örömöm lanyhulni, Emesét kezdi nem érdekelni az iskola, az osztály és főnöke sem. Oka?? A kezdeti újdonságélmény átmegy megszokottságba, népszerűség keresésbe, találásba. Emese nem eszével, hanem kihívó magatartásával ér el sikereket, elsősorban osztályon kívül, hisz az osztály ifjú ember gárdája számára gyerek még. Az osztályfőnök stílusából adódóan gúnnyal kíván rá hatni. Ez nem éri el az eredményt, sőt! Emese ahhoz elég okos, tudja nem helyes amit tesz, de úgy érzi ehhez senkinek semmi köze, még osztályfőnökének, szüleinek sem. Előbbi stílusa miatt, utóbbiakat „szigorúk” miatt nem veszi figyelembe a továbbiakban. Megy saját feje után. Kétes értékű sikert sikerre halmoz. Jó volna sokat, nagyon sokat beszélgetni vele. Szüleiben ellenséget, bigottságot, maradiságot lát. Szeretne beszélgetni osztályfőnökével, mert némi emléke azt súgja, lehet; tudna neki mondani valamit. Halasztódik a beszélgetés napról napra, hétről hétre, kirándulásról kirándulásra. Végleg elmarad (!) Nincs idő, kedv, alkalom. Azután egy nyár végi telefon. ADY... Indítást kap, bíznak benne, valaki elhiszi, hogy erre képes és látszólag megnyugszik Emese. Utolsó pillanatban, de megcsinálja; magának is bizonyítva. Nagyon kellett ez, csak most ne engedjük ki a kezünkől, vigyázzunk erre az újra kihajtó pici ágra. Dicsérjük, támogassuk, terheljük, szeressük!

Utolsónak írtam a szeretetet, de nagyon fontosnak érzem, hiszen bizonyos értelemben gyerekek még ezek a harmadikos nagy culák. Várják, hogy értékeljék őket, nemcsak hibáikat, de eredményeiket, szorgalmukat, tetteiket minden vonalon, és ezt szeretettel kell tenni, nem gúnnyal, karikírozva. Nehéz ezt egy szülőnek is, pláne egy osztályfőnöknek nap mint nap tudatosítani magában.

A József Attila Gimnázium tanárai, mint minden tanári kar igen sokféle emberből tevődik össze. Fél éve lassan, hogy 3 gyermekem szemszögéből hallok tanárokról, még hármójuknak sem azonos a véleményük. Sajnos egyre kevesebb mindenhol, itt is az igazi, elhivatott pedagógus. Nehéz tehát lelkesedni bármelyik tantárgyért, hiszen a gyerek a pedagóguson keresztül szereti meg ezt vagy azt a tárgyat, és tesz meg mindent a tudásért. Mi is ilyenek voltunk! Ma is ilyen és mindig is lesz ilyen. Sajnos Emese egyformán nem lelkesedik semelyik osztályában tanító tanárért. Az ő osztályukban nem „divat” az ész, a jó tanulás, úgy érzik nincs miért! (Van??!) „Majd elmegyek Pécsre, ha itt nem vesznek fel, vagy dolgozom egy évig!” Nem érzik szükségét, hogy diplomások, értelmiségiek legyenek. Lehet, egyes számban kellene írnom, mert csak az én Emese lányomra igaz mindez. Nem sikerült benne, bennük az értékrendet kialakítani. „Az a fontos, hogy jól érezzem magam, hiszen egyszer vagyok 16 éves!” Ijesztő, de meg kell próbálni újra és újra elmondani, hogy mi ebben a rossz, mi ebben a hiba. Nehéz feladat szülőnek, osztályfőnöknek egyaránt.

Érzem Tanár úr leveléből, baj van, „egyedül” érzi magát a nehézségekkel az osztályfőnök. Ez nincs így. Hiszen sok család küzd hasonlóan hozzánk gyerekéért, gyerekével. Az eredményre nincs biztosíték. A lécet magasra kell állítani, azonban nem szabad biztatás nélkül hagyni a magasugrót és nem szabad természetesnek venni, ha átugrotta a lécet! Mindehhez személyes odafigyelés és szeretet szükséges. Tanítani, nem középiskolás fokon a szolgálatkészséget, a becsületességet, a kötelességtudatot, a munkaszeretetet százszor és ezerszer elmondva, példát adva, emberi, baráti, tanítói módon, akár elemista fokon.

Befejezem, én is az oldal végére értem. Kérem Tanár urat, nevelje tovább ezt az osztályt, mert nevelni őket már nem lehet sokáig, és itt dől el milyen emberek lesznek belőlük. Egyetértésem talán e levélből is kitűnik, nemcsak a levelem végén lévő aláírásomból.

Tisztelettel

K.Gy.-né

x x x

Budapest, 1993. november 21.

Tisztelt Tanár Úr!

Megtisztelő leveled köszönettel vettem. Elgondolkodtató megállapításaival, kérdésfelvetéseivel mélységesen egyetérték.

Sajnálattal és fájdalommal vettem tudomást arról, hogy leányom az osztály színházlátogatásán nem vett részt. Erre megkérdezésem nélkül feleségem adott engedélyt, azt gondolván, hogy leányom a fent nevezett darabot már látta és olvasta is – kedvenc szerzői közé tartozik ugyanis Márai Sándor.

Feleségem sajnos nem vette figyelembe az osztályközösség jellemformáló atmoszféráját, és a közös színházlátogatás mással nem pótolható élményét. Ez hiba volt.

Leveled ismét felhívta figyelmemet arra, hogy sokkal nagyobb figyelemmel kell követnem leányom – gyermekeim – fejlődését. Az esetet egyébként családi körben részletesen ábeszéltük.

Mivel elfoglaltságom miatt kevés időt tölthetek családommal, köszönettel várom további észrevételeidet.

Ölel kiváló tisztelőd:

dr. V.A.

Budapest, 1994. április 10.

Tisztelt Tanár Úr!

Szomorúan olvastam sorait. Az osztály „viselt dolgaihoz” érdemben hozzászólni nem tudok. Biztos vagyok benne, hogy Önnek sok tekintetben igaza van. Ha nap, mint nap kellene szembesülnöm ezekkel a problémákkal, bizonyára az én optimizmusomat is próbára tennék!? Hiszem, hogy nem rosszak és romlottak ezek a gyerekek, csak még nem mindig tudnak jó döntést hozni. Ha bízunk bennük, ha lesz elég hitünk és kitartásunk, és a példa, amit mutatunk követésre méltó, akkor ezek a gyerekek fognak hinni bennünk és elfogadnak vezetőjüknek minket.

Úgy gondolom, hogy – önvédelemből – álarcot viselnek, melyet csak nagyon őszinte, meghitt pillanatokban vesznek le. Kis idő elteltével ők is másképp látják majd „mai önmagukat”, ami persze az Ön minden napi valós gondjain nem enyhít. Kérem, adjon még esélyt nekik, ők jók, csak lehet, hogy ezzel még nincsenek ők sem tisztában.

Az erdélyi kirándulással kapcsolatban: Jutkával együtt nagyon szeretnénk, ha sikerülne! A befizetéseket én is elfelejtettem, de nem szándékosan. Amikorra kell be fogjuk fizetni az összeget. Úgy érzem, hogy az egész osztálynak nagyon fontos lenne ez a kirándulás emberileg, szellemileg és ismereteik bővítése miatt is.

Remélem, nem sértettem meg soraimmal. Önnel együtt én is azt szeretném, ha ezek a gyerekek úgy gondolnának vissza ezekre a gimnáziumi évekre és tanáraikra, hogy igazi „úttravalót” kaptak és efelől semmi kétségem sincsen.

Tisztelettel

B.J.

Budapest, 1994. április 20.

Kedves Tanár Úr!

Kérése szerint levelére válaszolok. Megvallom, sokat töprengtem, miként fogalmazzak, hogy ne sértsek, se ártsak és mégis tudassam véleményemet a nagyrészt általánosságban fogalmazott súlyos szavakkal és megállapításokkal kapcsolatban. Többszöri átgondolás után, csendesen leírom hát gondolataimat, bízom, érti majd szavaimat.

Tudjuk, mindenkiben van jó és rossz, az arányok a döntőek. Úgy gondolom, ugyan elemezhetjük a rosszat, a jót, de hű képet csak az egészet vizsgálva kaphatunk.

Jobbitó szándékát feltételezve is igen elgondolkodtató, hogy a levelében írtak – ha jól értem – valamilyen mértékben az osztály egészére vonatkoznak. Az általánosítástól mindig idegenkedtem, mégis azt kell mondanom, hogy a gyerekek csak a koruknak megfelelően „tökéletlenek”.

Engedjem meg pár gondolatot az én gyerekemmel kapcsolatban. Judit a kezdetektől az én elgondolásom, értékrendem szerint nevelkedik, ezért tőle továbbra is azt várom, hogy elsősorban az én „lécemet” igyekezzon átugrani, az iskolákban pedig a képessége, szorgalma szerinti lehető legjobb eredményt elérni.

Sajnos nem adtunk időt egymásnak az együttgondolkodásra, így az Ön elvárásainak, értékrendjének alsó és felső határa számomra ismeretlen maradt.

Lehet elszomorítom, mégis ideje tudnia, lányom eddigi fejlődése, teljesítménye, nyitottsága, megmutakozó értékei engem elégedettséggel tölt el és büszke vagyok rá! Mellette állok, bírálom, biztatom és dicsérem, mikor mi kell (hasonlót várnék a hivatásuk szerint hozzáértőktől is)! A kamaszkorúaknak minden jel ellenére, erre nagy szükségük van. E „hanyatló szellemiségű” gimnáziumban is akad olyan „felnőtt”, aki a „munkámat” kiteljesítette, de legalábbis csiszolta, figyelemmel, netán szeretettel.

Nem szövöm tovább a gondolatsort, talán egyetért velem, egyformán nehéz felelős, jó szülőnek lenni, illetve pedagógusnak.

Szükségtelen, hogy kioktassuk egymást!

Az osztálykirándulással, illetve pénzügyekkel kapcsolatban a pontos helyzet az alábbi: tudnia kell, hogy az én átlagos fizetésemből tartom el magunkat és addig, amíg rendszeresen kölcsönökből kell azt kipótolnom, nem tudok megfelelni a többség által vállalt kötelezettségnek! Még akkor sem, ha apolitikusnak látszom!

Számomra eddig is és a jövőben mindig a gyerekem érdeke, testi és szellemi fejlődése, jó közérzetének biztosítása a legfontosabb!

A kirándulásra pedig az előleget májusig természetesen előteremttem és befizetem.

Köszönöm figyelmét és kívánok Önnek erőt, türelmet és sok apró örömet.

Üdvözlettel

Zs.I.-né

Sajnos a másik nagy hiba volt, mikor első rossz jegyek jöttek, akkor tudom be kellett volna menni, de annyi számtant csinált Zsuzsikám és azt hitte jobb lesz és nem akarta azért. Ami példát tetszett a szülőin adni, azt Zsuzsikám meg tudta volna oldani, de neki valamilyen köbös volt, és azt nem tudta hová tenni.

Nagyon kérem a T. Osztályfőnök urat, amilyen hamar csak tud legyen szíves segítsen, hátha lenne itt a környéken valami tanulási mód Zsuzsikámnak.

Kérem a hosszú írásért elnézését, de valahogy ki kellett fejeznem magam. Köszönöm fáradozását előre is hálásan.

Tisztelettel

TF-né, Zsuzsi édesanyja

X X X

Kedves Osztályfőnök Úr!

Szeretném megkérdezni, hogy Kislányomat június 7-től (keddtől) elengedik-e az iskolából, mivel Balatonföldvárra kaptunk beutalót a BM-től. Ma be kell szólni apjának végette. Már év elején kértem, hogy az időpont nem jó, de sajnos nem tudtak rajta változtatni.

Zsuzsi 2 éves volt, amikor 1 hétig a KGM üdülőben voltunk, azóta – kivéve az 1 napos cseh utat – csak ami kötelező volt az iskolában, én meg sehol.

Szomorú, hogy családi életünk nem kifogástalan. Ez a két hét talán összehoz majd bennünket.

Elnézést kérek a zavarásért, de tények elé vagyunk állítva.

Zsuzsikám nagyon leromlott, de remélem ha élek akkor talán őszre rendesebben tanul, mert mindent megteszek érte.

Budapest, 1977. május 31.

Tisztelettel

T.F.-né, Zsuzsi édesanyja

X X X

Kedves Osztályfőnök Úr!

Először is köszönöm segítségét, hogy Zsuzsikámnak a matekhoz és angolhoz ajánlott tanítókat. Az angolon is volt, de nem voltak otthon. Tegnap volt a Lillácskánál 2 órát és azért hétfőn megy a társadalmi munkára. Kedden még mikor összeírták, akkor nem beszélt még vele és utána elfelejtkezett szólni, hogy valaki cseréljen vele.

Nagyon kérem ne tessék szólni senkinek (úgy néz ki Zsuzsikámnak is szimpatikus a kis tanító Lillácska és azt is mondta neki, hogy menni fog) szeretném, ha tanárja észre venné rajta, hogy valóban igyekszik.

A Lexikont megvettük, nagyon szép. Nagymamájától is kapott Victor Hugó verseit, és 93 nap c. könyvet, szóval olyanokat veszünk neki, ami tanulását elősegíti.

Még egyszer nagyon hálásan köszönöm fáradozását az Osztályfőnök úrnak.

Tisztelettel

T.F.-né, Zsuzsi édesanyja

Kedves Osztályfőnök Úr!

Megkaptam a levelet. Köszönöm szépen.

Kérem, amennyiben van egyetemista kislány ismerőse az Osztályfőnök úrnak, itt a közelben az jobb lenne, mert a két anyag tanítása kerülne annyiba, mint egy tanárnál.

Most is áll Zsuzsikám a matekkal, mert nem tudja hogy csinálja. Volt egy osztálytársa 8 évig, mindig jó tanuló volt, most ő angolra jár, de ő sem tud segíteni neki, mert még nem tartanak ott. Az idő pedig múlik és nem bírnám elviselni, ha Zsuzsi megbukna.

Kérem legyen szíves megbeszélni azzal a kislánnyal, vagy mindegy ha fiú is, csak szolid legyen, hogy mennyiért vállalja, előre fizessen-e egy hónapot, vagy minden hó 2-3-a körül megfelel-e. Ezeket azért vetem fel, mert nem szeretnék félreértést és a tiszta megbeszélte dolog a legjobb.

Várom a T. Osztályfőnök úr értesítését, hogy kihez, hová mehet Zsuzsikám.

Fáradozását előre is hálásan köszönöm.

Tisztelettel

T.F.-né

X X X

Kedves Osztályfőnök Úr! (Vasbányai tanár úr)

Kérem kislányom T. Zsuzsannát ma magyarból és történelemből nagyon kérem ne tessék feleltetni. Sajnos én hibám, hogy nem tudott felkészülni. Hétfőre pótolni fogja.

Zsuzsikámnak sajnos, mivel én nem tudok az utcára egyedül lejárni, több teher jut ki az életben, mint más gyerekeknek, igyekszem őt azért nem igénybe venni, de néha elkerülhetetlen.

Köszönöm előre is a Tanár úrnak!

Nem akarok fájdalmat okozni, de fogadja őszinte együttérzésünket Édesanyja halála alkalmából

Tisztelettel

T.F.-né

Kedves Osztályfőnök Úr!

Először is elnézését kérem, amiért ez ideig nem tudtam megköszönni, hogy Zsuzsikámat az OTP-hez a nyári szünetre elhelyezte. Ezúton fejezem ki hálám és köszönetem érte. Nagyon boldog voltam és biztos tetszik is tudni megvoltak vele elégedve.

Azt hiszem kislányom életében a Tanár úr első helyet foglal el, mint tanár, tanító, mert nagyon szereti az 1-4-ig volt tanítónőjét, de a Tanár úrnál az elsőbbség az, hogy nincs „libling gyereke”. Olyan csodálattal és tisztelettel beszél Önről, hogy azt elmondani nem lehet.

Én nagyon nagy kéréssel fordulok az Osztályfőnök úrhoz. Zsuzsikám számtanból rossz. Kérem ha véletlen volna számtan tanár ismerőse, legyen szíves Zsuzsikámat itt a közelben, mert időhiány van – kérje meg vállalja el tanítani. Tudom anyagilag nem olcsó, de nekem nem mindegy, hogy a gyerek mit tud. Tavaly is járt egy kislányhoz 3-4 hónapot, de mivel ilyen lett a jegye azt nem találom megfelelőnek és vállalnám a több anyagot, de az biztos, hogy egy tanár jobban megtudja neki magyarázni az anyagot. Heti két alkalommal, 1-2 óra, majd meglátjuk naponként.

Tudtam, hogy nagyon nehéz lesz az iskola, mert előtte érdeklődtem és valóban igaz, hogy időhiánnyal vannak, de borzasztóan elvagyok keseredve a jegye miatt, nagyon szeretném, ha év végére jobb lenne. Sokat tanul az én kislányom pedig, emellett bizony sokat kell szegénykémnek nekem vásárolni be, mert nagyon ritkán picit tudok elmenni, majdnem 100%-ig ő a bevásárló (még kacsát, tyúkot is ő vesz meg és szépet) és ezenkívül segít itthon is, mert sajnos egészségem végett rávagyok utalva. Néha van kis munkám az OFFI-tól és azt is összeolvasni, de főzésnél is vagy takarításnál is. Sajnos, hogy nem dolgozom, így most nincs módom találni valakit, aki tanítaná. Máskülönben míg a KGM-ben dolgoztam, ott mérnökök segítettek férjemnek is ábrázoló geometriából, mikor járt Autóközlekedési Technikumba.

Ezenkívül a másik az, hogy félttem nagyon Zsuzsikámat és idegen embertől kit nem ismerek félténem is, mert annyi rossz van az életben és nekem ez a kislány a mindenem a világon. Ha kaptam igaz tiszta szívből jövő szeretetet, ez a gyerek adta nekem. Ez a kisgyerek annyit tett értem, mikor 5-6 ve még nem voltak ilyen gyógyszerek és szaladt orvosért, vizes ruházott, jött velem az orvoshoz és ott volt, míg az injekció hatott. Ezt nagyon kevés gyerek tette volna meg. Igaz én is minden erőmmel azon vagyok, hogy valamivel ezt viszonzzam neki. Nekem Zsuzsikám olyan, mint egy barátnő, mi mindent egymással megbeszélünk, még a Tanár urat is, de az összes tanárját is. Az biztos és mindig szeretetre és tiszteletre neveltem és nevelem tanítói, tanárai és egyéb emberek iránt, de valóban olyan kislány, hogy ha egyest kap, jól el van keseredve biztos, de soha nem tagadta le, de nem is utálta azért a tanárját.

Még az angolt tanító Tanár urat is megfogom kérni, hogy segítsen kicsit Zsuzsikámnak, mert van egy-két tanár pl. fizika, aki ott marad kicsit, ha nem érti és megtudja tőle kérdezni a dolgot, így lett volna a matekban is jó, de hát ez nagyon nehéz is, más mód nincs csak, hogy legyen valaki, aki tanítsa, én hiszem, hogy nem fog szégyent vele vallani, aki foglalkozik vele.

Még egy kérésem van, kérem legyen szíves címet adni, hogy milyen irodalmi lexikont vegyek Zsuzsikának, ami segítségére lehet, mert ilyeneket fog kapni a névnapjára, ami most nagyon szükséges neki. Sajnos nagyon bántott, hogy Schillerről nem tudott anyagot beszerezni, pedig szünet előtt járta az üzleteket, hogy vegyen könyvet, de nem kapott, sőt az iskolai és körtéri könyvtárba is jár és ott is csak Goethét tudott, azt meg is tanulta. Most végre már van kölcsön, a héten majd egyik nap elfog menni az üzletekbe, hogy hátha megkapná ezeket, még ha nem új az sem baj, természetes egyúttal nézi Füst Milánt és Thomas Mannt is, amit feltetszett adni.